

EESTI
KÄSITÖÖ

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit

TEATAJA

Sügis 2021

Nr 44

Väljakutseid pakkuv käsitööaasta

Eestlased pole kunagi nii hästi elanud, meil on majanduskasv, palgatõus, küps ning elujõuline ühiskond, aga õhus on rabedus ja ärevus ...

Endiselt pean nentima, et pea kaks aastat kestnud kriis on enim kannatanud turismivaldkond, sealhulgas käsitöötajad ning eriti Tallinna vanalinnas toimetavad käsitöölised. Suvi andis siiski mõnusa hoo siseturismile, hakkajad meistrid leidsid võimalusi käsitöö müügiks, töötubade korraldamiseks, aktiivseks käsitööeluks. Suve lõpp ja turistidele avatud Eesti tõi lõpuks rahva ka Tallinna vanalinnas, aga seda ainult kuniks oktoobriks. Sügise saabudes ning koroonanumbrite kasvuga tulid uued piirangud, uued riiklikud soovituselised.

Meie suurim ettevõtmine Mardilaat kolis taas virtuaalmaailma. Ärajäänud otsekontaktid ja kohtumised, mõõduvõtmised ning koosolemid oleksid

pidanud andma uut energiat, teotahet ja uusi ideid. Käsitöö on loomevaldkonna tähtis osa, loomingu alalhoidmiseks on koostegemise sünergia hädavajalik. Loomulikult olime sel aastal virtuaalset laata korraldades võrreldes eelmisega kogemuse võrra rikkamad – mardilaat.ee statistika näitab, et käsitööhuvilisi jõudis kodulehele rohkem ja seal viibiti võrreldes eelmise aastaga kauem.

Aastaga on juurde ehitatud hulk uusi e-poode ja Facebooki-kauplusi. E-käsitööpoe pidamine nõuab oskusi, palju töötunde ning vilumust seal toimetada. E-kaubandusel on käsitöös kindel koht, aga ideaalis peab see toimuma paralleelselt otsekontaktide, lugude jutustamise ja pärandi edasiandmisega.

Keeruline aeg on pannud meid taas mõtlema ka käsitöö hinna üle, õiglase hinna peame kujundama meie ise. Käsitöö pole esmatarbekaup, lisaks esemele pakume ju tundeid ja emotsioone. Teemal, kuidas kujundada käsitöö hinda, arutleb Teatajas meie mentor Maire Forsel. Ehk annab see artikkel julgust suuremalt mõelda.

Keerulised ajad on ikka loonud pinnase uute ideede tekkeks. Ja vaatamata kõigele on õhus suur soov luua ja

tegutseda, huvitavaid ettepanekuid on tulnud lähemalt ja kaugemalt. Laseme neil veel hetke ajas küpseda, et siis teile tutvustada.

Viimased kaks aastat oleme jutustanud lugusid käsitööd tegevatest meestest. Teema-aasta kuraator Meelis Kihulane on korraldanud virtuaalseid kohtumisi, koostanud näitusi ja katalooge väga erilistel, erinevatel käsitöötajate viljelevatest meestest. Näitus „Mehed teevad käsitööd“ on nüüd mööda Eestit tiirule saadetud. Kui soovite peatust enda kodukohas, siis selleks on võimalus, anna meile märku!

Järgmisel aastal saab käsitööliidu taastamisest 30 aastat. Arvestades eelmist talve ja olles veidi ettevaatlikud, oleme otsustanud volikogu erandkorras kokku kutsuda 26. märtsil. Siis aga juba veidi pidulikumalt, et vaadata koos tagasi ning noorte ja laste kaudu rõõmsalt tulevikku. Uus aasta toob uue teema: aastatel 2022–2023 on keskpunktis lapsed ja noored ning nende teod käsitöömaastikul. Koos pärijaga hoiame käsitöö elujõulisena!

Liina Veskimägi-Iliste
Juhatuse esimees

ERKL tunnustused 2020

Pärandihoidja 2020 auhinna laureaadid:

Pärnumaa meister **Margus Rebane**, korvipunumise traditsiooni säilitamise ja edendamise eest.

Käeline loomine ehk igapäevane käsitöö on praegune elu. Selles on rahulolu olemisest, naudingut millegi loomisest, ja vahetevahel on ka tore omada natuke rohkem raha kui tavaliselt.

Meister usub ja teab, et käsitöö ja käeliste oskuste valdamine saavad tulevikus inimeskonna jaoks sama oluliseks, kui need olid 500 või 2300 aastat tagasi.

Ka meeste käsitöö õitseb tulevikus kirkalt.

Vormsi meister **Algor Streng**, sepatöö ja paadiehituse traditsiooni alalhoidmise ja edendamise eest.

Leiba teenin peamiselt sepatöö, natuke kalapüügi ja paadiehitusega, ning selle viimasega juba kauem, 15 aastat. Isa poolt Vormsi põliselanikuna tunnetan seda piirkonda, kus elan, ja see on ühelt poolt mugav ja hea tunne, aga teiselt poolt ka vastutus.

Ei saa ümbruse suhtes ahneks minna, tuleb võtta nii palju kui vaja, samas mitte häirida loodust nõnda, et sellel on raske taastuda.

Harjumaa meister **Priit Halberg**, nip-lispitsi traditsiooni alalhoidmise ja edendamise eest.

Mulle meeldib see, et mehed tegutsevad lisaks väga traditsioonilisele meeste käsitööle ka n-õ mittetraditsioonilistes valdkondades. Kui ma alustasin pitsitegemist, siis oli üllatavalt palju neid, kes ilkusid või isegi solvasid, kuid õnneks on sellised inimesed peaaegu kadunud ning nüüd uudistatakse huviga. Tähtis on see, mida tegija ise tunneb, ning ei tohi lasta ennast häirida või mõjutada teisiti arvajatest.

Margus Rebane

Priit Halberg

Noore meistri tunnustuse pälvis **Jaak-Joonas Keldoja**, kes õpib Meelis Kihulase meistrikoolis rahvuslikku puutööd. Meelis Kihulane iseloomustas teda kui kindla sihiga puukäsitöö huvilist, kellest me tulevikus kindlasti veel rohkem kuuleme.

Parim näitus 2020 Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigaleriis

Tänu jaguneb kahe näituse vahel:
Karmen Kroonmäe – isikunäitus „Udulee-Uduree. 3 x Eesti oma sall“
Lahemaa Pärimuskoda ja MTÜ Estlander näitus „Mees metsas. Aastaring. 12 000 aastat loomulikult“

Maakonna tegu 2020

KERSTI POOK pälvis tänu Põltsamaa kiriku vaiba kudumise eest.

Kersti Pook Kangakudujate infopäeval.

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit

MardiLaat

www.mardilaat.ee

Virtuaalne laat
aasta lõpuni!

EESTI KÄSITÖÖ

Ostes toetad kohalikku meistrit!

Tallinna Kultuur- ja Spordiamet

EESTI KULTUURKAPITAL

Võid ka kindel olla, et Eesti käsitöö tänab Sind!

Valides möödunud aastal koos Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liiduga esimesele virtuaalsele laadale nime, tundus, et „Mardilaat. Seekord virtuaalne“ sobib taoliseks erandlikuks sündmuseks hästi. Paraku ei osanud keegi meist sel hetkel ette näha, et ka aasta pärast peame kirjeldama ühte Eesti käsitöö suurimat tähtsündmust sõnadega „Mardilaat. Taas kord virtuaalne“.

Möödunud aastal oli virtuaalse laada kontseptsioon kõigi jaoks uus ning kogu protsessi raames sai kolistatud läbi nii mitmeidki ämbreid. Sel aastal olime juba kogemuse võrra rikkamad ja eelmisest aastast kõrva taha pandud õpikohtadele toetudes möödus teine virtuaalne Mardilaat ladiusamalt. Rakendatud veebilahendused võimaldasid kauplajatel end paremini esitleda ja olid ka kliendisõbralikumad, näiteks sai laadal silma jäänud kauplejale kontaktvormi kaudu kohe kirjutada. Mugava kliendikogemuse tagamiseks olid kõik meistrid ja käsitöölised jagatud tootekategooriatesse, mis võimaldab veebilehe külastajal keskenduda just talle enim huvi pakkuvatele toodetele või materjalidele. Samuti said virtuaalse laada külastajad tutvuda iga kauplejaga põhjalikumalt, lugeda meistri ja toodete tutvustusi, vaadata meistri loomingut tutvustavat galeriid ning külastada otseviidete abil ka huvipakkuva ettevõtte või kunstniku kodulehte, e-poodi või sotsiaalmeedia kanaleid.

Kui virtuaalse laada koduleht keskendus kohalike meistrite tutvustamisele, siis kogu laadaprogramm oli Saku Suurhallist kolinud ümber Mardilaada Facebooki lehele. Kolme päeva jooksul tutvustasime sotsiaalmeedias kohalikku käsitööd ja meistreid, kuulasime muusikat ja vaatasime õppevideoid, valisime rahvahääletuse tulemusel laada parimaid uusi tooteid, loosisime välja traditsioonilise mardivaiba ja mis peamine – toimus enam kui 20 otselülitust Eesti eri paikondades tegutsevate meistrite juurde, kes kõigile hea meelega oma tegemistest ja toimetustest rääkisid. Virtuaalmaailm ei hakka kunagi asendama reaalseid

kontakte, ent praeguses keerulises olukorras said kõik soovijad siiski oma kolleegidele ja lemmikmeistritele läbi sinise ekraani kaasa elada.

Virtuaalse Mardilaada koduleht on avatud kuni detsembri lõpuni ning on tore näha, et inimesed kasutavad võimalust kohalike meistritega tutvumiseks aktiivselt. Siinse kirjatüki kirjutamise hetkeks, kui laadast on möödas vaid natuke üle nädala, on veebilehte külastatud juba enam kui 11 200 korda. Peale virtuaalse laada lõppu on kodulehel käinud veidi üle 2000 uue külastaja ehk inimese, kes laadapäevade jooksul kauplajatega tutvuda ei jõudnud. See näitab juba praegu, et otsus Mardilaada veebilehte veel aasta lõpuni avatuna hoida oli enam kui õige – inimesed tunnevad huvi kohaliku käsitöö ja meistrite vastu. Kuna jõulud ja suurem kingituste jaht on veel ees, siis kasvab huviliste arv veelgi.

Samuti on rõõm näha, et võrreldes möödunud aastaga on rohkem meistreid loonud endale e-poeid ja tegutsevad aktiivselt sotsiaalmeedias. Kindlasti on selles oma roll ka COVID-19 levikust tingitud sundolukorral, ent e-kaubandus ei kao kuskile ka tulevikus. Toimiva ja kliendisõbraliku e-poe loomist ei tohiks võtta kui ebaseadlikku kuluartiklit, vaid kui investeringut eesmärgiga parandada oma müügitulemusi ja muuta ostuprotsessi kliendi jaoks võimalikult mugavaks. Samuti on mitmeid teisi viise potentsiaalsete klientideni jõudmiseks, mille rakendamiseks kulub vaid ajalist ressursi: näiteks sotsiaalmeediasse kasutajakontode loomine, Instagrami ja Facebooki poodide kasutamine, regulaarne sisuloome ehk postitamine, keskendudes oma brändi või toodete loo jutustamisele. Iga nimetatud liigutus aitab ettevõttel paremini silma paista ja suurendada brändi tuntust – ja mis seal salata, aidates seeläbi ka praegust keerulist aega üle elada.

Kutsun kõiki üles toetama oma inimesi ning soetama sel aastal jõulukinke kohalikelt meistritelt ja ettevõtetelt – eriti tore, kui teil õnnestub toetada oma ostuga mõnda oma piirkonna andekat väiketegi. Iga väike samm loeb ning koos neid astudes on ka mõju käsitöösektorile ja selle säilimisele suurem.

Katre Tamp

Käsitöö hind – kas lootusetu suurus?

Maire Forsel (ERKL mentor)

Käsitöö hinnakujundusest ei ole lihtne ülevaadet anda, sest tegemist on väga spetsiifilise valdkonnaga. Kui turumajanduses kehtib üks kindel reegel, et nõudlus ja pakkumine on need, mis hindu reguleerivad, siis käsitöö puhul on seesama reegel tekitanud olukorra, kus käsitööd müüakse alla omahinna. Võimalik on see muidugi ainult sellepärast, et turul on väga palju hobitegijaid ja ka neid, kes tegutsevad küll ettevõtjana, aga müüvad vähemalt osaliselt mustalt, sest vastasel korral ei pruugiks üldse toime tulla. Seetõttu on käsitööettevõtjatel tekkinud

paratamatu dilemma: kas tegutseda ametlikult ja kahjumlikult või jätta käive kajastamata ja saada vähemalt mingigi teenistus, mis võimaldab leiva lauale saada? Nii tundubki esmapilgul käsitöö üsna lootusetu ettevõtlusvaldkond, kuid kas see peaks nii olema? Ehk on siiski võimalik leida see üks kindel toode, mille müügist oleks võimalik end ära elatada?

Kvaliteet ja eristumine

Olukorras, kus on palju neid, kes armastavad käsitööd teha ja seda ka müüa, tekib esimesena küsimus, kuidas ma kõigi tublide tegijate hulgast välja paistan. Miks peaks klient ostma just minu tooteid ja mitte kellegi teise omi? Siin tuleb mängu üks oluline märksõna ja see on eristumine. Sa pead tegema midagi sellist, mida teised kas üldse ei tee või mida sa teed teistest sedavõrd paremini, et paistad paljude hulgast heas mõttes silma. Just kvaliteet ja erilisus on need, mis aitavad sul oma tooted nähtavaks

teha. Neid õnnelikke, kes on päris oma disainiga toote leidnud, on Eestis juba üksjagu ja kui leiad midagi, mida teised ei tee, siis ongi juba lihtne saavutada tuntuust ja küsida hinda, mis ka enda jaoks on õiglane. Traditsioonilise käsitöö puhul on siiski olukord keerulisem, sest näiteks autentsed rahvariided on ikka need, mis nad olema peavad, ja neid ei saa teha erilisemaks, kui nad juba niigi on. Nii mängivad igasuguse traditsioonilise käsitöö kasumlikkuses olulist rolli töö kiirus ja kvaliteet – mida kvaliteetsemalt ja vähema tööajaga sinu toode valmib, seda tõenäolisem on, et saad oma töö eest õiglast hinda küsida. Just tööaeg on see, mis enim käsitöö hinda kergitab, mistõttu just algajad võivad väga ära ehmatada, sest näevad, et soovitatav töötasu ei mahu kuidagi müügihinna sisse ära. Siin võin lohutuseks öelda, et algaja ja meistri tööaeg võib erineda lausa mitu korda, nii et on põhjust harjutada, kuni saad ise ka meistriks. Näiteks võib üks inimene kududa Haapsalu salli 80 tundi, samas

kui algajal kulub ühe salli valmistamiseks terve kuu jagu töötunde. Selge on see, et ühe salli eest keegi sulle naljalt kuupalka ei maksa, nii et tuleb pingutada, et saavutada vajalik vilumus. Olen ise patjade teppimisega selle tee läbinud ja kogenud, et pärast sadu tunde harjutamist vähenes teppimisele kuluv aeg 4-5 korda. Aeg on raha – see kehtib käsitöö puhul rohkemgi kui mõnes muus valdkonnas.

Kuidas arvutada hinda?

Kuna käsitööle on sageli väga raske panna enda jaoks õiglast hinda, siis olen soovitanud käsitöölistel kasutada üht lihtsat meetodit. Kõigepealt tuleb teada, et hinna sisse peab arvestama ka kõik tööjõumaksud. Nii on käsitöö hinnas kaks peamist komponenti – sinu palk koos kõigi maksudega ja materjal. Igasugune kõrvalkulu nagu elekter, kütus jm, on sageli nii marginaalne, et selliste kulude väljaarvutamine ja hindadesse liitmine ei tasu sageli lihtsalt ära. Kusjuures ka materjalikulu võib mõne toote puhul olla täiesti marginaalne, nii et moodustab toote hinnast vaid 3-5%. Nii ongi just käsitöölise töötasu see, mis hinnad üles ajab.

Ma soovitan kõigepealt mõelda, milline on see töötasu, mida sa sooviksid saada. Näiteks kui sulle piisab sellest, et teenid ühes kuus 1000 eurot brutopalka, siis juhul, kui oled FIE või töötad OÜ kaudu, tuleb sellele summale liita

tööjõumaksud. Soovitan kasutada veebis olevat palgakalkulaatorit, kus saad ära määrata, kas soovid kasutada igakuist tulumaksuvaba osa (kuni 500 eurot), valida II pensionisamba maksmise või mitte ja lisaks ka töötuskindlustuse. Näiteks kui arvestada tulumaksuvaba miinimumi ja töötuskindlustusega, aga mitte pensioni II sambaga, siis tuleb palga kogukuluks 1338 eurot. Palga kogukulu tuleb jagada ühe kuu normtundide arvuga, mis on keskmiselt 168 tundi – nii saad teada, kui suur on sinu ühe töötunni palgakulu. See on: $1338 / 168 = 7,96$ eurot.

Kui teed näiteks Haapsalu salli 80 töötundi, siis on arvutuskäik järgmine: $80 \times 7,96 = 636,80$ eurot. Lisades sellele ka materjalikulu, tuleks Haapsalu salli hinnaks ca 700 eurot, mis on tänaste müügihindadega võrreldes muidugi mitu korda suurem. Selleks, et hinda alla tuua, tuleks seega järele anda oma palgasoovis. Aastal 2021 on Eestis alampalk 584 eurot ja sellise palga puhul oleks palga kogukulu 781,39, mis teeb ühe töötunni hinnaks $781,39 / 168 = 4,65$ eurot. Nii tuleks alampalgaga leppides Haapsalu salli hinna sisse arvestada $80 \times 4,65 = 372$ eurot. Liites sellele materjalikulu, tuleks salli hinnaks ca 400 eurot ja see on minu hinnangul juba selline hinnatase, mida peaks julgema küsida.

Tähtis on see, et hinda arvutades ei lähtutaks musta turu hindadest – käsitöölise on väärt saada oma töö eest õiglast tasu ja meil peab olema julgust selg

sirgu lüüa ja seda õiglast hinda küsida. Mida rohkem on neid, kes oma toote hinna sisse õiglase töötasu arvestavad, seda kindlam on, et sellise hinnaga leidub ka ostjaid. Käsitöö on luksускаup ja sellisena tuleks seda ka esitleda. Näiteks seesama Haapsalu sall ei pea olema kellelgi igapäevaseks kasutamiseks, vaid selle väärtust tõstabki kandmishetkede erilisus – valge Haapsalu sall pruudi õlgadel on ilus ja õrn, pidulik ja suursugune. Pulmad on inimesel ideaalis elu jooksul vaid üks kord ja selleks puhuks võib ka endale suuremaid ja erilisemaid kulutusi lubada. Siin tulebki jälle mängu eristumine – sa ei pea oma toodet tegema kõigile, vaid võid selle suunata vaid ühele sihtgrupile, näiteks pruutidele, ja müüa seda siis üle terve maailma. Maailm on suur ja lai, Etsy.com ja teised veebipoed on internetis kõigile kättesaadavad ja kui teed end seal nähtavaks, siis saadki küsida ka kõrgemat hinda. Üks oluline nüanss käsitöö hinna puhul on ka erilisus, nii et kui julged kõrgemat hinda küsida, siis näitad sellega, et sinu toode ongi rohkem väärt. Odaval ajal on odav maine, kallid asi müüb sageli paremini, kui oskad selle õigele sihtgrupile suunata.

Sama on minu arvates ka rahvariitega – inimene ostab neid elu jooksul tavaliselt vaid üks kord, nii et miks peaks meister neid odavalt müüma? Õige vastus on, et ei peagi, tuleb vaid osata oma töötunnid kokku rehkendada ja korrutada soovitud tunnitasega, liita juurde materjalikulu ja nii see hind kujuneb.

Ettevõtluskonto kui unikaalne võimalus

Õnneks on Eestis juba paar aastat täiesti unikaalne võimalus – müüa oma tooteid ettevõtluskonto kaudu. Ma olen oma käsitööerialade õpilastega teinud võrdluse, milline ettevõtlusvorm on kõige maksusoodsam ja absoluutselt alati on võitnud ettevõtluskonto. Kui tööjõumaksud on tavapäraselt 20% + 33%, siis ettevõtluskonto puhul on kõik tööjõumaksud kokku vaid 20%. Oluline on tähele panna, et see 20% ei ole ettevõtluskonto puhul vaid üksikisiku tulumaks, vaid sisaldab proportsionaalselt ka sotsiaalmaksu ja lisaks ka pensioni II samba kindlustusmaksed neile, kellel II sammu olemas. Kui nüüd võtame sellesama varasema Haapsalu salli näite ja oodatav brutotasu oleks 1000 eurot kuus, siis sellele tuhandele enam sotsiaalmaksu ega ka mingeid muid makse ei lisandu ja sa saad oma tunnitasu arvestada järgnevalt: $1000 / 168 = 5,95$ eurot. Igalt laekumiselt broneerib pank 20%, mille kannab sinu eest järgmise kuu alguses Maksu- ja Tolliametile, nii et sina oled vaba igasugusest aruandlusest ja raha, mis jääb pärast 20% broneerimist kontole, võid kasutada, kuidas ise soovid. Nii jääb sulle 1000 eurost netopalgaks 800 eurot – sellest võid osta uusi materjale või kas või majoneesi, sest see on sinu raha, mille kasutamine on täielikult sinu otsustada.

Üks argument, miks ei taheta ettevõtluskonto kaudu müüa, on see, et ravikindlustuse tekkimiseks peab käive olema kindlas suuruses ja seda ei suudeta sageli saavutada. See pole aga probleem, sest sõlmida saab ka vabatahtliku ravikindlustuse ja seda mitte ainult Haigekassa kaudu, vaid ka ERGO kindlustuses. Käesolevas artiklis ei mahu ettevõtluskonto kohta kõiki nüansse kirjutama, keda see teema aga huvitab, siis minu raamat „Unistajast ettevõtjaks“ on eraldi peatükk, kus kõik oluline lihtsalt ja selgelt kirja pandud. Raamat on müügil raamatupoodides ja seda saab ka paljudest raamatukogudest laenutada.

Rahvuslik käsitöö vajab hoidmist

Rahvuslik käsitöö on meie kultuuri alustala – sellele ilmselt keegi vastu ei vaidleks. Pärandkultuur vajab hoidmist, kaitsmist ja edasikandmist – ka selles on enamus inimesi ühel meelel. Kui nüüd vaadata meie rahvuslikku käsitööd elujõulisuse seisukohast, siis on oluline, et meil oleks ka tulevikus meistreid, kes teevad tipptasemel käsitööd põhitööna. Kuna lume- ja vihmakindlaid kindaid saab igäüks poest odavalt osta, siis ei ole käsitöö sageli enam eluline vajadus. Lambanahkse kasuka asemel on meil moodne parka, kirikinnaste asemel veekindlast materjalist suusakindad ja

maavillaste sokkide asemel poest ostetud spordisokid. Nii ongi otsene eluline vajadus käsitöökäsitööesemete järele kadumas, mis omakorda tingib selle, et rahvuslikku käsitööd tuleb teadlikult ja sihikäeselt hoida ja toetada. See võib tunduda paradoksaalne, aga üks viis käsitöö väärtustamiseks on just hindade tõstmine – see annab ühiskonnale signaali, et tegemist on millegi väga erilise ja väärtuslikuga. Samas on ka selliseid käsitöötooteid, kus tööaeg sedavõrd suur, et tavapärast toote hinnaarvutust kasutada ei saa ja seepärast oleks oluline sarnaselt kirjaniku- ja kunstnikupalgale sisse seada ka käsitöömeistri palk. Kui me toetame kirjanikke ja kunstnikke, et nad saaksid oma loomingut teha ega peaks vähemalt mingite aastate jooksul oma sissetuleku pärast muretsema, siis peaksime sama võimaldama ka käsitöölilistele – inimestele, kes hoiavad elus meie kultuuri sedavõrd olulist alustala, nagu seda on rahvuslik käsitöö.

JuurPärimus

Kätli Saarkoppel: Töötan Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidus juba mitu hooaega. TÜ Viljandi Kultuuriakadeemias rahvusliku tekstiili erialal õppides sain lisaks käsitöötehnikatele ka ettevõtlusainet ning tootearendust. Välja kasvas ettevõtte JuurPärimus, mille tooted on autorilooming ja suunatud kandjale, kes hindab julgeid värve ning tikandeid.

Esimene kollektsoon sündis TÜ VKA lõputööna ja selle nimi oli „Juurkood“. Minu jaoks tähendab juurkood sidet paigaga, kust on pärit minu esivanemad. Mida rohkem me oma juuri mäletame ja uurime, seda rohkem taipame, miks meile midagi eriti omane on. Lõputööna valminud rõivakollektsioon on kavandatud ja valmistatud minu suguvõsa viiele

eri vanuses naisele, et meie esiema pärandid esemelises olekus tänapäeva tuua.

Minu töö ja õpingud jätkuvad kultuuriakadeemia loovrakenduste magistriõppes pruuttekide uurimisega. Soovin süveneda ning valmistada magistriprojektina ühe huvitava pruutteki, millel on pindpõime tehnikas telgedel kootud aluskangas ning mis on kaunistatud rohke madalpestetikandiga. Muhu on aktiivne kogukond ning traditsioonid kulgevad edasi ja arenevad tänapäevases võtmes.

Juhendaja Kristi Jõeste: Kätli on Muhu pruuttekide näol võtnud ette tõeliselt põneva ja perspektiivika valdkonna, mille puhul saab nentida, et enam paremini ei saakski valida, mis tema säravalt värvika loomusega kokku sobiks. Muhu tekid, mida ajalooliselt tehti ja tehakse praegugi erinevates tehnikates, võimaldavad valmistada jätkuvalt

imetlusväärseid rekonstruktsioone ning samal ajal pakuvad rohkelt inspiratsiooni ja tõlgendusvõimalusi tänapäeva esemete loomiseks. Selle suurepäraseks näiteks on Kätli senised kollektsoonid „Ruudi Juurvara ISE“ (kaasautoriks Heli Kiverik) ja „Juurkood“. Soovin Kätli ka kultuuripärandi loovrakenduste magistrantuuri ajaks, mil ta süveneb Muhu pindpõime-tekide tehnilistesse saladustesse, palju jaksu ja uudishimu!

Kangasulane 2021 Kersti Pook.
Foto Iris Pook

2022/2023. aastateema pöörab tähelepanu noortele ja lastele

Käsitööliit on juba mitu aastat vedanud erinevaid projekte koos noortega ja noortele. Ehtetelk noorte laulu- ja tantsupeol, „Meister kooli“ aktsioon, „Teel meistriks“ näitus jne. Kahel järgmisel aastal pöörab käsitööliit veelgi suuremat tähelepanu just meie järelkasvule. Plaanis on laagreid, ühistegevusi, õppepäevi.

Plaanide paikapnemiseks toimus 7. oktoobril Tallinnas noorte mõttelaager, kus kogunesid käsitööliidu esindajad, paikkondade eestvedajad, teiste katusorganisatsioonide esindajad ning noored ise. Koos arutasime, mida me seni oleme teinud, kuhu soovime koos noortega jõuda ning kuidas ning mida võiksime ühiselt ette võtta. Eesti Folkloorinõukogu poolt tutvustas Laura Liinat nende kogemust ja teekonda oma noortekoguga. Leidsime palju kattuvaid vaatenurki ja soovime teha tihedat koostööd, sest ka käsitööliidu unistus ja plaan on luua enda kõrvale noorteorganisatsioon. Esimesed sammud selleks said kohtumisel tehtud ning järgnevad teema-aastad aitavad kaasa ning toovad kokku palju rõõmsaid käsitööhuvilisi noori.

XIX kangakudumise infopäev Põltsamaal

Põltsamaal kogunesid oktoobrikuu esimesel laupäeval tegusad kangakudujad üle Eesti. Lisaks infopäevale „Uuesti uus“ pidas Põltsamaa Kultuurikeskuse kangakudumise ring oma 60. tegevusaastat. Kõik need toredad sündmused pakkusid sisukaid ettekandeid. Päeva alustasid lood Põltsamaa ajaloost kui käsitöölise „Mekast“, ettekandjaks endine Põltsamaa muuseumi juhataja Rutt Tänav. Seejärel tutvustas Anne Ütt 60-aastase kangaringi ajalugu ja tegevust. Uutest tehnoloogiast ja vanadest materjalidest kõneles Mari-Triin Kirs särasilmil, vaadates lootusrikkalt tulevikku. Tema emotsioonist tulevad kangad lubavad avastada uusi töövõtteid kangakudumise maailmas. Leiutaja Kadi Pajupuu oli meiega teadmisi ja mõtteid jagamas oma näitusel „APSaluut“, et tutvustada vaatajale uusi vaatenurki Kadipuu OÜ töödes ning mõtestada vanad „Apsud“ ümber uueks

„Saluudiks“. Päeva teises plokis rääkis Marju Raabe Eesti kirikutes leiduvatest põnevatest tekstiilidest, sh EELK Põltsamaa Niguliste kiriku uuest vaibast, mis valmis tänava aprillis. Uus vaip sai kootud eelmise vaiba ainetel. Kudumisest ja kudumise uurimisest rääkis autor Kersti Pook.

Ettekannete vaheajal sai tutvuda kaunilt sügisesse värvunud Põltsamaa kümne erineva näitusepaigaga. Kogu ettevõtmist salvestati ja sai jälgida reaajas. Kui kohalolijad läksid linna peale näitusi uudistama, said ka kodust infopäeva jälgijad ekraani vahendusel näha samu näitusi koos tutvustustega.

Päeva lõppedes selgus ka näituse „Kangasulane 2021“ võitja, kelleks osutus Kersti Pook

Toetame Anu Raua Keskuse loomist!

Sihtasutus Raudvara
EE592200221066790764

Anu Raua poolt näpunöörist valmistatud vaibad kõigile hästi teada. Kõigil käsitöömeistritel ja asjaarmastajatel on nüüd võimalus kaasa aidata ning teha uute vaipade jaoks punastes ja pruunides toonides näpunööre.

Vaata videost lähemalt, kuidas näpunööri valmistamine käib.

Seto kuningriigipäeval valiti taas näputöömeister

Tänavuse Seto Kuningriigi näputöö konkursi teema oli KALTSUVAIP, seto keeles *närtsuvaip, pörmandutekk*. Konkursile esitati 14 omanäolist vaipa. Noorim osaleja oli 14-aastane ja vanim 92.

Kuninga meistriks pärjati Kersti Mäe. Kersti elab küll Harjumaal Kiilis, kuid tal on tugev side Setomaaga oma abikaasa kaudu. Kersti on õppinud kangakudumist

Olustveres ja osalenud kolmel aastal Setomaal Kriisa talus käsitöolaagris.

Võiduvaiba kohta ütles žürii: „Ilus, kindel, kimmäs, värvikirev ja väga kenasti vormistatud ääred. Vaiba kudumisel on kasutatud kirjut kaltsu, mis annab vaibale elu. Vaiba vaatlemisel võib leida, et sinna on sisse kootud silmavett ja suurt rõõmu, nii argipäeva kui ka pidu. Vaip on

just selline, nagu Setomaa elu!“

Vaipu käis vaatamas hulga huvilisi. Publiku lemmikuks osutus Mikitamäe naise Eve Kallari mustvalge klassikaline vaip.

Ingrit Kala

Seto Käsitüü Kogo

Anu Raua keskuse toetuseks toimus Heimtalisis seminar

Anu Raua keskuse toetuseks toimus 25. septembril 2021 ERM Heimtali Muuseumi rahvamajas meeskäsitöö aastale ja kohaliku puitmaterjali väärindamisele pühendatud seminar. Selle peakorraldajaks oli ERKL koostöös Eesti Rahva Muuseumi ja TÜ Viljandi kultuuriakadeemiaga.

Ettekannetega astusid üles puutööga

seotud meistrid ja uurijad. Martin Bristol rääkis Eesti puitu väärtustavast Puupanga ideest, Andres Ansper mõtiskles meelte üle, mida puukäsitöeline oma töös vajab ja kasutab, Priit-Kalev Parts rääkis haabjate valmistamise kultuurist, Madis Rennu keskendus oma ettekandes sajan-ditagusele Eesti jõgede palgiparvetamise traditsioonile ja Meelis Kihulane tutvustas oma meistrikooli ideed ja tegevust.

Seminaripäeva lõpetas Madis Rennu juhitud vestlusing meeskäsitöö hetkeseisust. Selles osalesid kõik ettekannete tegijad ning jagatud mõtetest vormunud artiklit saab lugeda Viljandi

kultuuriakadeemia käsitööteadusliku aastakirja Studia Vernacula sügisnumbrist.

Ettekannete kõrval oli võimalik tutvuda traditsioonilise käsitöö meistrite näitusmüügiga.

Üritus sai teoks tänu Eesti Kultuurkapitali toetusele.

Priit-Kalev Parts (käsitöeline): Mehed üldiselt oma käsitöötegemisest ei räägi ja miks-küsimusi ei esita. Ei teagi, miks seekord Heimtalis teisiti läks?!

Väga hästi kavandatud ja läbi viidud üritus – kõik toimus ilma hihigaisuta!

Ilu Elab Eput Päe

26. juunil 2021 Muhus

Sel suvel toimus juba kolmandat korda Muhu pärimust ja käsitööd tutvustav ning sellega eputav loovuspäev.

Päevakava on kolme aasta jooksul jäänud samaks ning selles formaadis hästi vastu võetud: enne lõunat on loengud Muhumaad ja pärimust puudutataval teemadel, pealelõunal on avatud huvilisele kohalikud ateljeed ja stuudiod (suuremas osas toimusid ka töötoad) ning päeva lõpetab Muhu käsitöölise ja disainerite värviline ja meeleolukas *moe-show*. Kaks aastat on peale etendust olnud avatud ka disainerite *pop-up*-pood, kus saab laval nähtut lähemalt vaadata ja endale soetada.

Aasta-aastalt on huviliste, kaasa löövate ateljeede ning disainerite arv

tõusnud, mis on andnud ka alati indu vaadata tulevikku ja uusi plaane teha.

Moešöul osales sel aastal ka esimest korda põhikooliealiste noorte koondkolleksioon, kus noored said näidata oma visiooni moest ja selle seosest etnograafiaga.

Täiskasvanutest astusid üles oma eriliseliselt värviliste ideedega Anne Keerd, Hertta Võido, Kätli Saarkoppel-Kruuser, Piret Lember, MuRu Craft (Pille-Riin Luht), Gea-Rahel Promet (Moonsund) ning Triinu Traumann. Eelnevatel aastatel on näidanud oma loomingut veel Alliki Oidekivi, Piret Tärno, Veiko Jääger ja Heli Kiverik. Kõik disainerid ja käsitöölised, kes moešöul üles astuvad, on Muhu saarega üht- või teistpidi seotud – see on olnud ka ainus osavõtmise tingimus. Põhjuseks ikka kohaliku talendiga eputamine.

Meie toredat üritust on märganud. 2019. aastal saime Muhu valla aasta teo tiitli, meid märgiti Muhu valla 2019. aasta kultuurisündmusena rahvakultuuri aasta- raamatusse ning nomineeriti Eesti rahvamajade tunnustusüritusel „Kaheksakand 2021“ aasta tegija kategoorias. Käisime

ka XXII käsitööpäevadel Saaremaal oma üritust ja kolleksioone näitamas.

Etenduse kõrget taset oleme saanud näidata projektitoetuste taotlemise ja suure vabatahtlike meeskonna abil, alati on jätkunud ka sponsoreid meenekotte täitma.

Positiivset tagasisidet on palju ning üritus on hästi vastu võetud. Laskem etnograafial ja moel seguneda, et mustriid elaks, õitseks ja areneks!

Triinu Traumann

Ilu Elab meeskonna nimel

Meeste intervjuud, meistrifilmid

Ka sel hooajal on Liis käsitöölidust ja filmimees Raul Valgiste mööda Eestit meistrite juures külas käinud ning salvestanud lühifilme erinevatest käsitöötetud tehnikatest. Filmipurki said nõeltehnika ja karurasvast seebi keetmine, kandletegu ja Muhu seeliku valmistamine, pitsimustrite loomine ning pirrukorvi punumine. Ja veel palju muud. Seekord valmis rekordarv filme – 20. Mardilaadaks on need kõikidele Youtube'is vaadata märksõnaga „käsitöömeistrid“.

Kuna viimasel aastal on olnud kohutamisvõimalused kesisemad, pole käsitöölidus toimunud ka 3D kultuurõhtuid, kus kohtutakse meistritega ja kuulatakse tema kujunemise lugu. See-eest käisime hoopis ise kaameratega meistritel külas. Seekord valisime aastateemale kohaselt meistrimehi, kes meile oma loo rääkisid. Vestlust juhtis eest aastateema idee autor ja eestvedaja Meelis Kihulane.

Kõiki filme saab näha meie kodulehel folkart.ee ja meie Youtube'i kanalilt.

Käsitööettevõtja 2021 on Vello Kaasen Saaremaalt

Saaremaal elav käsitöölaine Vello Kaasen on paljudele tuntud südamlike kiiklammaste, pinktallede ja -oinaste meister. Ta on töötanud mööblitiserina ja -restauraatorina. Äritegevusega alustas Vello üle 20 aasta tagasi. Tema töökojas valmivad mitmesugused puidust esemed, mida ta peale koduriigi turule müümise ka edukalt ekspordib. Tema lambaid ja muid esemeid müüakse Euroopa Liidu riikides, näiteks Saksamaal, Taanis, Rootsis, Soomes, Prantsusmaal, aga need on hinnatud kaubaartikkel ka Jaapanis.

Oma toodete valmistamiseks on ta inspiratsiooni saanud eestlaste vanadest käsitöötraditsioonidest ja esiisade näputööst. Nii on ta vanad traditsioonid ühendanud tänapäevaste praktiliste vajadustega ja mõelnud välja palju uusi tooteid.

Vello Kaasen on kuldsete kätega mees. Mõned aastad tagasi ehitas ta kildhaaval ja tööst mõnu tundes üles vana rehielamu. Kõik puidutööd tegi ta ise ja sai nii oma perele kauni kodu. Seda hinnati ka Saaremaa kauni kodu tiitliga. Aga saarlased ei tunne Vellot ainult seoses puutöödega. 2015. aastal osales ta koduleiva konkursil, kus saavutas oma leivaga esikoha. Seda leiba võib siiani kauplustest osta Kopli talu käsitööleiva nime all.

Oleme Saaremaal uhked, et meil on nii tubli, osav, töökas ja tarmukas meister!

XXIII

käsitööpäevad

Saaremaal

XXIII käsitööpäevad, mis eelmisel, ajaloolisel 2020. aastal ära jäid, toimusid 15.–16. oktoobril 2021. aastal Saaremaal. Esimesel päeval toimus Kuressaare Ametikoolis konverents, mille põhieesmärk oli üle Eesti kokku tulnud käsitööhuvilistele näidata, et käsitöö ei ole ainult pensionäride sokikudumine. Kuressaare Edukatori juht Kristel Oidenberg-Kelder ja Saarte Koostöökoja ettevõtlike suunajuht Sulvi Munk andsid oma ettekannete teadmise, et edukad käsitöölised võivad tegutseda nii pillirookörtest esemete kui ka kreemide valmistajatena. Põneva ettekande tegid Kadri Tilk ja Siiri Künnapas makrameest kui väga vanast käsitöotehnikast, mida osa meist mäletab ka Nõukogude ajast. Tänapäeval on sellest saanud hinnatud pulmadekoraatsioon ja naised koolitajatena oodatud üle Eesti oma tarkusi jagama. Konkursi „Saaremaa päike“ projektijuht Triin Arva

andis ülevaate noorte ettevõtlikkusest ja käsitöö osast nende ettevõtetes.

Seekordse aasta käsitööettevõtja tiitli, mida igal aastal annab välja ERKL, pälvis Saaremaa mees Vello Kaasen. Vello on paljudele tuntud südamlike kiiklamaste, pinktallede ja -oinaste meister. Peale puutöö armastab ta ka leiba valmistada ja oskab seda ka edukalt müüa.

Väga põneva uurimistöo vilju tutvustas pärandkultuurispetsialist Mari Lepik. Ta oli kahe aasta jooksul uurinud põhjalikult vanu rahvalaule ja kirjutanud neist välja erinevaid viiteid rahvariiede ja nende kandmistraditsioonide kohta Saaremaal ja Muhus. Päeva lõpetasidki Muhu saare noored naised Triinu Traumann ja Gea Promet, kes koos Piret Lemberi ja modellidega tutvustasid kõigile, kuidas etnograafiliste sugemetega käsi- ja masintikandiga ning muude pärandtehniloogiliste oskustega tänapäeva rõivaid kaunistada.

Teisel päeval said saarele sõitnud inimesed käia erinevate käsitööettevõtjate töökodades nende loomingu ja tööstiilidega tutvumas. Nii jagunesid inimesed mööda saart laiali. Kes käis vanas Leedri külas ekskursioonil ja sai maitsta ka Saaremaa kuulsaid kadakasiirupeid,

kes käis aga Sõrve villaveskis tutvumas vanade traditsiooniliste käsitöövõtetega. Uudistati Saare Vildi vildistuudios tehtavaid vilditooteid ja tikandeid ning käidi Mare Kallase Nooda talus tutvumas tema haldjakuubede valmistamise protsessi ja vanade toiduvalmistamise tavadega. Huvilised said käia ka Muhu saarel, kus tutvuti Muhumustri töökojaga ning Oad ja Eed käsitööselti ruumidega.

Peale ettevõtjatega tutvumist sai külastada ka Saaremaa muuseumi hoidlat koos peavarahoidja Priit Kiviga ning rahvariide nõuandekoda, kus vanu rahvariideid tutvustas muuseumi varahoidja Piret Hiie-Kivi. Saaremaa muuseumi koolitusklassis said huvilised Kadri Tüüri eestvedamisel mõtiskleda esemete semiootilise analüüsi üle.

Samal ajal olid avatud ka kaks näitust: Kuressaare Ametikoolis kangakudujate ülevaatenäitus ja Saaremaa Kunstistuudios viltijate näitus „Paneselga!“.

XXIII käsitööpäevad said ajalooks. Ootame kohtumist valgamaalastega juba järgmise aasta kevadel! Nõel nappu!

16. oktoobril toimusid taas üle Eesti „Käsitöökojad üle maa“

Esindatud olid maakonnad üle Eesti. Ida-Virumaal toimusid niplispitsi töötod. Saaremaal- ja Muhumaal käsitööpäevad, Pärnumaal korraldas Maarja-Magdaleena Gild erinevaid töötube vaselistest kivivoolimiseni. Setomaal tehti puu- ja sepatööd. Võrumaa käsitöökodades sai voltida, kududa, anda teksapükstele uus elu ning meistritega kohtuda. Lääne-Virumaal toimus saviprindi koda. Põlvemaal avati pitsikoda. Tallinnas punuti lõigatud vitstest korve ning tehti pakutrükki.

Allikamaja koolituskeskusesse tulid käsitöökodade huvilised sel aastal pakutrükki tegema ning erilist huvi pakkus Margus Rebase lõigatud vitstest punutud korvi koda.

Osalejate seas oli nii noori kui ka vanemaid käsitööhuvilisi ning rõõmu teeb see, et kohale tulnud inimesed on innukad ja hakkamist täis, millest saab

järeldada, et huvi käsitöö vastu püsib.

Pakutrüki töötoas oli kasutada üle viiekümne erineva paku, lisaks valmistasid osalejad omakujundatud šabloone ning valmisid isikupärased kavandid. Trükiti poekotte ja põlli.

Korvide punumise koda vältas kaks pikka päeva ning selle aja jooksul saadi kogemusi materjalide ettevalmistamisest, noa- ja oksakääridega töötamisest, korvi punumise etappidest ning muid tarku nippe korvi punumiseks.

Otse meistritelt – rahvusvaheline koostöö saab hoogu

Töstamaa käsitöökeskus, Anu Randmaa: Töstamaale käsitöökeskust luues oleme algusest peale unistanud, et oleme kunagi käsitööturismi sihtkohaks huvilistele Eestist ja mujalt maailmast. Viimastel aastatel oleme selle nimel ka turundust arendanud, aga kuri viirus ka sellele omakorda pidurit tõmmanud. Meil on käinud erinevad välismaised käsitöögrupid, kellele oleme roosimist õpetanud. Ühes grupis oli noor jaapanlanna, kes võttis kotist mitu paari endakootud roosituid sõrmikuid ja küsis neile meie hinnangut. Väga ilusasti olid kootud, heast materjalist ja tihedad. Oleme tähele pannud, et jaapanlastele meeldivadki meie roosituid esemed väga – ilmselt on nendes ornamentides midagi neilegi omast.

Tegime koos meie meistri Juuli Aavikuga töötoad Viljandis Knitting Symposiumil ja Craft Campis. Aastaid on meie turundaja Eveli Ilvest teinud head tööd Facebooki, Instagrami ja kodulehega. Oleme esindatud ka Visit Pärnu veebilehel. Sealt on kaunid fotod ja info jõudnud laia maailma. Inimesed, kes kavandavad reisi Eestisse, võtavad meiega ühendust, et uurida meie töötubade kohta. Neid ei ole praegu küll massiliselt, aga märkame pidevalt suurenevat huvi. Noor Eesti juurtega Londonis elav disainer Alex Bird, kes meie tegemistel silma peal hoiab, on oma kootud

kampsunite kollektsioonile aluseks võtnud roosimise. Kaks kampsunit koos tööjuhenditega avaldati möödunud aasta lõpus Soome uues käsitöödisaini ajakirjas Laine. Alex saatis üllatuslikult meilegi selle ajakirjanumbri koos tervitustega. Septembri algul oli meil Alexi ja tema emaga tore kohtumine Töstamaal käsitööpoes: saime nimetatud kampsuneid pildistada, ühiselt pildile jääda, oma maja tutvustada ning vastastikku oma plaanidest ja ka koostööst rääkida. Alexi ema Reet Jukkum koondab Washingtonis käsitööklubis hulga kudumishuvilisi naisi, kes on samuti meie suured fännid ja iga uudist pikisilmi ootavad. Reedaga koos rändaski hulk kindapaare ja teisi esemeid Washingtoni.

Me loodame siiralt, et kõik need, kes huvi on tundnud, varem või hiljem tee siia Töstamaale ka leiavad.

Lisaks toimub rahvarõivakool ka Chicagos, kus osalevad USAs elavad eestlased, kes valmistavad kahe aasta jooksul endale ühe Eesti kihelkonna rahvarõivakomplekti. USA rahvarõivahuvilisi juhendavad Zoomi vahendusel Eestis asuvad õpetajad. Lisaks Chicagole on osalejaid ka Marylandi, Connecticuti, Massachusettsi ja Washingtoni osariigist. Kokku on rahvarõivakoolis 14 osalejat, kes valmistavad nii Lõuna-, Põhja-, Lääne-Eesti kui ka saarte kihelkondade

rahvarõivaid. 25. ja 26. septembril toimusid Chicago rahvarõivakooli esimesed praktilised õppepäevad. Osalejad konstrueerisid esimesel päeval oma käistele ja särkidele lõiked, neid juhendas Merli Mänd. Teisel päeval õpiti erinevaid tikkimispisteid ja valmisid tööproovid, juhendasid Silja Nõu ja Kadi Vingisaar.

Meelis Kihulase meistrikool, Meelis Kihulane: Õpetamise teekonnal olen kohtunud kahe välismaalt pärit õpilasega, kellega jätkub koostöö ka praegu.

William on inglane, ta elab ja töötab Saksamaal. Meie teed ristusid neli aastat tagasi Viljandi Folgil, kus ma tegin töötuba. Ta astus ligi ja küsis tagasihoidlikult, et kas ma oleksin nõus teda juhendama mõnes puukäsitöö tehnikas. Vastasin loomulikult, et jah. Praeguseks on William liitunud poolteist aastat tagasi alanud kolmeaastase meistriõppe programmiga ning on selle täieõiguslik liige koos kümne eestlasest kursusekaaslasega. Ming on pärit Singapuri, aga elab ja töötab juba viis aastat Eestis. Ta on lõpetanud Singapuris kõrgema disaini kooli ning minu juurde tõi teda huvi ja soov õppida intarsiat. Selle valmistamise oskust soovib ta rakendada oma disainiprojektides. Samuti huvitavad teda käsitsi valmistatud tappseotised. Nii et koostöö, mis sai alguse selle aasta kevadel, jätkub veel.

Käsitööliidu koostöö teiste Põhjamaade ja Euroopa riikidega

Käsitööliidu koostöö Põhjamaade riikide käsitööühendustega on tegus olnud ka käesoleval aastal. Koos veel kuue riigiga toimus septembri alguses Põhjamaade käsitöö nädal. Sotsiaalmeediast leiate sündmuse Nordic Craft Week'i nime all. Sel aastal oli fookuses iga riigi käsitöömaastikul hetkel aktuaalne ja esiletõstatud teema. Mitu riiki peavad meiega sarnaselt teema-aastat. Valdavalt tõsteti esile erinevaid materjale. Meie postitused ja loengud keskendusid rahvarõivastele ning käsitööd tegevatele meestele,

kes olid 2021. aastal meie tähelepanu all. Juulikuusse planeeritud noorte käsitöölaager Taanis lükkus 2022. aastasse ning hetkel käib selle aktiivne ettevalmistamine. Euroopa Käsitöö Ühenduses toimus sel aastal suuri uuendusi. Väga hoolikalt vaadati läbi ühenduse põhikiri, kaasajastati nime ning pandi suuremat rõhku passiivsemaks jäänud liikmete elavdamisele.

Ruhnus käsitöö elab

Sel suvel osales ruhnlaste esindus eestirootsi laulu- ja tantsupeol Haapsalus. Seal pälvisid meie kaunid rahvarõivad rohket tähelepanu ja imetlust, kusjuures nii mõnelgi rõivaesemel oli sajandivanune väärikas iga. Suurt huvi tundsid saare rahvarõivaste ja nende esitluste vastu ka turistid. 14. augustil tuulutasime koos Külliga Ruhnu rahvarõivaid. Tegime sellest fotosessiooni ning jagasime tehtud fotosid sotsiaalmeedias. Enamik fotodel

kantud rõivastest on haruldased originaallememed, mis on jõudnud Rootsist tagasi saarele.

MTÜ Ruhnu KultuuriAit korraldab Ruhnus kaks lambavillateemalist õpituba. Esimese käigus tegid osalejad endale tapikangaspuu ning õppisid kuduma villaheidest vaipa. Teises õpitoas õppisime voki ja kedervarrega ketramist ning värvisime taimedega lõnga.

Viimases õpitoas osalesid kõik Ruhnu Põhikooli õpilased, kes said lisaks vokiga lõnga ketramisele selgeks kedervarre valmistamise põhimõtte ning sellisel arhailisel moel lõnga valmistamise. Huvitaval kombel pakkus vokiga ketramine suurt huvi just poistele, kes ei raatsinud ketrustöö juurest naljalt lahkudagi. Õpitoad viis läbi Sõrve Villaveski ning neid toetas Eesti Rahvakultuuri Keskus.

Räpina Meistrite Maja käsitööpoes on nüüd Väike Pitsituba

Väikese Pitsitua loomiseks oli mitu põhjust: minu olemasolev suur pitsikogu, mida oli soov esitleda, teadmine, et käsitööpitside valmistamise oskus on meile tulnud mingil määral koos mõisakultuuriga, ning unustatud vanade pitsitehnikate õpetamine Räpina Aianduskoolis. See kõik kokku andis põhjuse, miks võiks Räpinas olla üks väike pitside väljapanek.

Poe ruumides on nüüd väike pitsimuseum, kus on välja pandud unustatud vanades pitsitehnikates esemed. Suurem osa pitsitöid on ligikaudu 100-aastased. Kõige vanem ese pärineb 1870datest. Näha saab ka vanu käsitöövahendeid, niite ja lõngu, vanu moelehti ning palju muud. Eriliselt kaunis on vanade taskurättide kogu, milles näeb palju erinevaid tehnikaid ja ülipeenelt valmistatud pitse. Väljapanek on ajas muutuv, sest kõiki vanu pitsiesemeid ei saa ruuminappuse tõttu korraga esitleda.

Külastuse ettetellimine tel 553 4051 või ulvekangro@gmail.com. Soovi korral saab kuulata ka ülevaadet vanade pitside hingeelust.

Piret Joalaid ja Agnes Uustallo

Kaapotkleitide valmistamise kursus oli väga tulemuslik

Eelmisel sügisel kogunesid Kehtna Klubi ja Raplamaa Perenaiste Seltsi Pauliine kutsel kokku 13 naist, kes kõik tahtsid kangesti valmistada ise oma kätega kaapotkleite ja -kostüüme. Rahvarõivas on aga ajas muutunud ja 19. sajandi lõpul, just enne linnaprouadega samade lõigete ja materjalide kasutuselevõtmist, oli 30 aastat moes kaapotkleit. Just neid kleite-kostüüme õmmeldi Kehtnas selle aasta jaanuarist alates. Valmis 13 kaunist ja uhket komplekti, mida autorid uhkusega kanda saavad. Kursusel õpetasid meie oma rahvarõivameistrid Tiina Toompuu, Gerly Karu ja Anne Ummalas. Kursust aitasid läbi viia Eesti Rahvakultuuri Keskus ja Eesti Kultuurkapitali Raplamaa ekspertgrupp.

Kursusel valminud kleite-kostüüme ning nende all olevaid aluskleite- või pükse näidati laiemale publikule Kehtna vana aja päeval, 21. augustil.

Kolga seltsimajas alustas tegevust kogukonnale suunatud käsitööpesa

Lahemaa pärimuskoda on käsitööliidu paikkondlik liige Ida-Harjumaal, kuid siinsel rahval ei olnud seni püsivat kohta, kus koos käia käsitööd tegemas. Peale kohaliku Kolga seltsimaja väljaehitust

saime ruumid, kuhu rajada ammune unistus – käsitööpesa. Kuulutasime välja kogumisaktsiooni, mille tulemusel kingiti ja toodi meile nii kangasteljed, erinevaid käsitöötarvikuid, aga ka hulgaliselt materjale. Suve lõpul käis Veinika Västrik juhendamas telgede rakendamise töötuba. Lisaks on juba toimunud vokkide taastamise ja vokiga ketramise õpituba, pakutrükitehnikas tekstiilide kaunistamine, nõelviltimise töötuba jpm.

Samuti toimub aastaringne pärimuskoolitus, kus on teemaks rahvakalendri tähtpäevad. See on koht, kuhu tulla just ise midagi tegema. Tegemist on juba aastaid helesinise unistusena tuiganud mõttest, et kogukonnale oleks enda koht, kus on vahendid ja tingimused käsitöö tegemiseks. Nüüd on see päriselt olemas.

Näitused

Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigaleriis

07.12.21-3.01.22	Lembe Sihvre. Autorinäitus
04.01–24.01.22	Nõeltehnika. Jaana Ratas, Riina Rammo, Liis Burk
25.01–14.02.22	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool. Käsitöö eriala
15.02–07.03.22	Tiina Toomingas. Looming.
08.03–28.03.22	Kätli Saarkoppel. JuurPärimus_Mees vatis
29.03–18.04.22	Rocca Al Mare kool „Vaikuse aeg“. Kristina Rajando
19.04–09.05.22	Setomaa noorte käsitöö. Ingrid Kala
10.05–30.05.22	Tallinna Kopli Ametikool. Õpilastööde näitus
31.05–20.06.22	Räpina 5. taseme pitsimeistrid. Pitsimeistrite lõputööd

Traditsioonilised ettevõtmised 2022

26. märts	Volikogu ja pärandihoidja auhindade üleandmine
20.-21. mai	XXIV käsitööpäevad Valgamaal
Juuni	Rahvarõivaste tuulutamine Tallinnas Tornide väljakul
7.-10. juuli	XXIII Keskaja Päevad Tallinna vanalinnas
22.-24. juuli	Rahvakunsti laat Raekoja platsil
16. september	Juhtide kool
15. oktoober	XII Käsitöökojad Üle Maa
3.-6. november	XXVI Mardilaat Saku Suurhallis

Aastateema *laste ja noorte käsitööaasta*

Veebruar-aprill, noorte veebipõhised lühiloengud
 Aprill, noorte käsitöölaager Harjumaal Lahemaa pärimuskojas
 August, noorte käsitöölaager Viljandis
 Aasta jooksul 3D kohtumised, meistrikogad, noorte mentorkoolitused

Käsitööliidu ja meiega seotud sündmused leiad meie kodulehelt

<http://folkart.ee/sundmused/>

Allikamaja koolituskeskuses toimuvad aktiivselt erinevad käsitöökursused

Allikamaja koolituskeskus asub Tallinna vanalinnas väarikas hoones, kus koolitusruumid jaotuvad kahe korruse vahel. Hubased moodsa sisustusega õppeklassid on varustatud lisaks muule ka kõigi peenema näputöö tegijate rõõmuks luuplampidega. Hinnatud on koolitused nagu Kihnu troi kudumine, kuldtikand ja ka muud tikandi liigid, Haapsalu pitsi kudumine, Seto pitsi heegeldamine, niplamine ja paljud teised. Aastateema – mehed teevad käsitööd – raames on hoogu kogunud korvi punumine, puulusika ja -karbi valmistamine.

Käsitööliidu koolituste grupid on pigem väiksemad, nii jääb aega rohkemaks küsimiseks ja suhtlemiseks. Vajaduse korral toimuvad koolitused ka virtuaalselt Microsoft Teamsi keskkonnas, eriti loengud enne praktilise õppeosa algust.

Tulemas on palju huvitavaid ja vajalike koolitusi – nõeltehnika algajatele, ajakirjanduslikust paberist koti punumine, süsteemne värvimine looduslike värvidega, Hiiu pits, luutöö ja palju muud. Koolituste info on käsitööliidu koduleheküljel www.folkart.ee, võimalus on infot küsida ka telefoni teel: 518 7812.

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu paikkondade seltsid ja ühendused ning käsitöö infopunktid (INFO)

Harjumaa ja Tallinn

Rahvakultuurispetsialist Harjumaal Merike Hallik
5309 0439, merike.hallik@rahvakultuur.ee
Rahvakultuurispetsialist Tallinnas Riin Kivinurm
5301 8346, riin.kivinurm@rahvakultuur.ee
Harjumaa ja Tallinna Keskse
Tiiu Jalakas, 5247284, tiiu.jalakas@gmail.com
Harjumaa Muuseum
Taavi Koppel, 678 2051, taavi.koppel@hmk.ee,
muuseum@hmk.ee
Kose Kunsti ja Käsitöö Selts
Piret Aavik, 507 8055, piret.aavik@gmail.com
Tallinna Käsitöökeskus
Liina Veskimägi-Iliste, 5667 4671, liina@folkart.ee
Rahvakunsti Klubi
juhatuse@rahvakunstiklubi.ee
www.rahvakunstiklubi.ee
Eesti Käsitöö Maja
Silja Nõu, 631 4076, silja@folkart.ee
Tuhala Ajaloo- ja Kunstikamber OÜ
Margit Miller, 5330 0849, ajalookamber@tuhala.ee
Lahemaa Pärimuskoda/ MTÜ Isade Meel
Liis Burk, 5595 9817,
parimuskoda@parimuskoda.ee

Ida-Virumaa

Rahvakultuurispetsialist Erika Kõllo
53829064 erika.kollo@rahvakultuur.ee
Narva Klubi Käsitöö
Olga Kublitskaja, 553 1658,
olga.kublitskaja@gmail.com
INFO: Jõhvi Kultuuri- ja Huvikeskus

Jõgevamaa

Rahvakultuurispetsialist Pille Tutt
5198 1835, pille.tutt@rahvakultuur.ee
Katre Meistrikoda
Katre Arula, 551 3147, katre.arula@gmail.com
www.katrearula.com
Põltsamaa Käsitööselts
Anne Ütt, 5561 2312, anneytt@hotmail.com
www.facebook.com/PoltsamaaKasitooselts

Järvamaa

Rahvakultuurispetsialist Külliki Aasa
5887 3269, kylliki.aasa@rahvakultuur.ee
MTÜ Kesk Eesti Käsitööselts
Imbi Karu, 5695 6639, imbi.karu@mail.ee
Silvia Aarma, 5015975, silvia.aarma@gmail.com
Huviselts Põimik, Ruta Esilas, 3879286, 5620 7145

Läänemaa

Rahvakultuurispetsialist Marju Viitmaa
522 9831, marju.viitmaa@rahvakultuur.ee
Haapsalu Käsitööselts
Mirje Sims, 516 0445, info@haapsalusall.ee
www.haapsalusall.ee
Läänemaa Käsitöö Liit
Tiina Ojamäe, 5635 2591
laanemaakl@gmail.com
INFO: Haapsalu Kutsehariduskeskus
Marju Heldema, 5615 8119, 6661747,
marju@hkhk.edu.ee

Lääne-Virumaa

Rahvakultuurispetsialist Annika Aasa
5332 4118, annika.aasa@rahvakultuur.ee
Virumaa Kunsti ja Käsitöö Selts
Kersti Loite, 514 3795, 324 1587,
kerstiloite@hotmail.com
Jäneda Käsitöökeskus
Elo Kallas, 506 5672, elo@janeda.ee
MTÜ Loometöö
Luule Nurga, 528 7107, luulekodu@gmail.com
www.rahvariided.eu
INFO: Virumaa Kunsti ja Käsitöö Selts
Kersti Loite, 324 1587, kerstiloite@hotmail.com

Põlvamaa

Rahvakultuurispetsialist Kati Taal
5749 3451, kati.taal@rahvakultuur.ee
Põlva Käsitööklubi
Merike Verev, 5177803, merikeverev@gmail.com,
http://polvakasitooklubi.blogspot.com/
Räpina Käsitöökoda
Malle Avarmaa, 5560 2314, malle14@hotmail.com
INFO: Ulve Kangro Meistrikoda
Ulve Kangro, 553 4051, ulvekangro@gmail.com

Pärnumaa

Rahvakultuurispetsialist Aire Koop
5850 4973, aire.koop@rahvakultuur.ee
MTÜ Maarja-Magdaleena Gild
Stella Laur, 58872790,
info@maarjamagdaleenagild.ee
www.maarjamagdaleenagild.ee
MTÜ Tõstamaa Käsitöökeskus
Anu Randmaa, 5668 2283, anu@folkart.ee
Pärnu Pitsistuudio
Birgit Pere, 507 6571, birgit.pere@gmail.com
IIDA Käsitöökool, IIDA Kangakudumise
Muuseum
Eva-Liisa Kriis, 5346 7366, iida@iida.ee

Raplamaa

Rahvakultuurispetsialist Triinu Ülemaante
5385 2677, triinu.ylemaante@rahvakultuur.ee
Käsitööseltsing „Süstik“
Ivi Sark, 512 8931, ivi.sark@gmail.com

Setomaa

Kultuurinõunik Aare Hörn
5622 2348, aare@setomaa.ee
MTÜ Seto Käsitöö Kogo
Ingrit Kala, 5620 0057, ingrit@setomaa.ee
Sigre Andreson, 5628 0676, sigre@setomaa.ee
MTÜ Värskä Käsitööselts Kirävüü
Ingrit Kala, 512 0659, ingrit@setomaa.ee

Tartumaa

Rahvakultuurispetsialist Kati Grauberg-Longhurst
5787 1177, kati.grauberg@rahvakultuur.ee
Tartu Maanaiste Liit
Mall Türk, 554 7099, mall@vanemuine.ee
Maire Henno, 5562 8457, maire.henno@yle.edu.ee
Urve Kaasik, 5341 2408, maanaine@hotmail.com
www.tartumaanaisteliit.ee
Tartu Käsitööklubi, Tiigi Seltsimaja
Tiina Konsen, 5305 9698, Tiina.Konsen@raad.
tartu.ee
MTÜ TuleLoo
Kadri Tomasson, 511 3806, tulejaloo@gmail.com
Eesti Rahva Muuseum
Virve Tuubel, 5620 4979, virve.tuubel@gmail.com,
virve.tuubel@erm.ee
MTÜ Hestia
Angelika Nöps, 5089277,

angelikanops@hotmail.com
MTÜ OIIFA 2020
Angelika Nöps, 5089277, angelikanops@hotmail.com
Valgamaa
Rahvakultuurispetsialist Eha Mandel
5392 6891, eha.mandel@rahvakultuur.ee
Valgamaa Rahvakunsti ja Käsitöö Keskse
Marge Tadolder, 5646 6720,
margetadolder@gmail.com
INFO: Anni Butiik 5646 6720, margetadolder@
gmail.com

Viljandimaa

Rahvakultuurispetsialist Anneli Kundla
5199 4991 anneli.kundla@rahvakultuur.ee
Viljandimaa Rahvakunstiühing
Leida Mägi, 529 0617, rahvakunst@hotmail.com
www.vmrky.ee

Võrumaa

Rahvakultuurispetsialist Maie Pau
5346 5634, maie.pau@rahvakultuur.ee
MTÜ Aila Näpustuudio
Aila Kikas, 507 9920
ailastuudio@gmail.com
Kreutzwaldi muuseumi käsitöötuba
Marika Sepp, 5192 8199, sepamari@gmail.com
MTÜ Näputüüselts
Karmen Luiga, 508 3472, karmenluiga@hotmail.com
Marge Ojastu, 5393 2352, margeojastu@gmail.com
MTÜ Vana-Võromaa Käsitöö
Vilve Oja, 554 1999, vilve.oja@gmail.com

Saared

Hiiumaa rahvakultuurispetsialist Helle-Mare
Kõmmus
5411 0189, helle-mare.kommus@rahvakultuur.ee
Hiiumaa Käsitööselts
Nele Eller, 516 6553, nele.eller@gmail.com
Ain Jepišov, 524 4785, hiiukasitoo@gmail.com
www.hiiukasitoo.ee
Kihnu Käsitöö
Maie Aav, 5818 8094, maie.aav@gmail.com
Muhu käsitööselts Oad ja Eed
Ülle Kuusk, 517 7340, yllekuusk@hotmail.com,
oadeed@gmail.com
www.oadeed.ee
Saaremaa rahvakultuurispetsialist Krista Lember
512 9932, krista.lember@rahvakultuur.ee
Saaremaa käsitööselts MTÜ Kadakmari
Mareli Rannap, 522 8817,
marelirannap@gmail.com
www.facebook.com/kadakmari.ee
Vormsi Käsitöö Selts
Kristina Rajando, 5661 6395, kristina.rajando@
gmail.com
Marju Tamm, marjutamm@yahoo.com
http://bindbongen.blogspot.com/
MTÜ Ruhnu Kultuuriait
521 0113, kultuuriait@ruhnu.ee

Toetajaliikmed

Käsitöö

Kodukäsitöö OÜ, rahvuslik käsitöö, 6314076, info@crafts.ee, www.crafts.ee
Viru Käsitöö Salong, rahvuslik käsitöö, 3241587, viru.kasitoo@mail.ee, www.aale.ee
OÜ Eesti Käsitöö Esindus OÜ, Eesti käsitöö-ja maitsed otse parimatelt meistritelt, 6404037, info@estonianshop.com, www.Estonianshop.com

Rahvarõivad ja rahvuslikud rõivad

Kodukäsitöö OÜ, Eesti Käsitöö Maja, rahvuslik käsitöö, 6314076, info@crafts.ee, www.crafts.ee
Viru Käsitöö Salong, rahvuslik käsitöö ja rahvarõivad, 3241587, viru.kasitoo@mail.ee, www.aale.ee

Tekstiil

Elotroi OÜ, villasest ja linasest tooted, 5065672, elo@elotroi.ee, www.elotroi.ee
Kango Tekstiil OÜ, kangastelgedel kootud tekstiilid, 5061023, kangotekstiil2005@hotmail.ee, www.kangotekstiil.ee
Liliina OÜ, linased kodutekstiilid, 5041420, liliina@liliina.ee, http://www.liliina.ee
Vestra EX OÜ, linased tooted, 5134587, vestraex@hotmail.ee, www.vestra.ee
Võrumaa Ukuharu, naturaalsest linasest käsitööesemed, 7821949, 5659111, ingridekker@hotmail.ee
Kadipuu OÜ, sisustustekstiil 5111711, kadi@pajupuu.com, www.kadipuu.ee
OÜ Riibinia, gobeläänist tooted, vildist kübarate valmistamine, 5155029, marje.vihula@hotmail.ee, www.riibinia.ee
Linen4me, linasest jm naturaalsest materjalidest sisustustekstiilid, 556 00 233, info@linen4me.com
OÜ Kohala, lapitööd, 56236402, jaanika@lapitekk.ee, www.lapitekk.ee, FB: Kohala lapitekid
Beneri OÜ, linasest kodutekstiilid, 55522515, info@linenforyou.eu, www.linenforyou.eu
Linen Design OÜ, linasest kodutekstiilid, 5262112, info@linendesign.ee, www.linendesign.ee
Meifel OÜ, rahvuslike mustritega kanga kudumine, toodete õmblamine, 53447672, meifeil.info@gmail.com, FB: Meifel Tekstiil
Terra Mama OÜ, kangastelgedel kootud taas- ja uuskasutusmaterjalist pleedid, kaltsuvaibad, 56468547, heleluigujoe@gmail.com, www.terramama.ee

Kudumid

Lõnga-Liisu OÜ, kudumid, 5121214, ylle@longaliisu.ee, www.longaliisu.ee, FB: LõngaLiisu
Ruut ja Triip OÜ, rahvuslikud kudumid, 5111678, ruutjatriip@hotmail.ee, FB: Ruut ja Triip OÜ
Valent OÜ, silmuskoos tooted (käsi-ja masintöö), 5205001, ylle@valent.ee

MTÜ Töötuba Ratastel, uus- ja taaskasutus, töötoad, 5034990, triipkoodx@gmail.com, www.ttratastel.ee, FB: ttratastel
Villapai OÜ, eesti maalamba villast laste ja beebide kudumid, 53462209, kadri@villapai.ee, www.villapai.ee

Vill ja vilt

Folte OÜ, vilditud tooted, 56655513, riina.maitus@gmail.com, www.rinamaitus.ee
Vildiveski OÜ, vilditud tooted, 56674671, liina@feltmill.ee, www.feltmill.ee, FB: FeltMill

Hilda Rütter FIE, vilditud tooted, 56660173, hilda.rytter@mail.ee, www.vildimeister.fie.ee
Marienwool OÜ, vilt, vill, kudumid, 5166763, marien.wool@gmail.com

Siid

Aita Rõemus, siid, 58500685, aitaroemus@gmail.com

Mänguasjad

Tiia Mets FIE, keskaegsed nukud, kangast ehted, kujundustööd ja illustratsioonid, 5520348, tiia@tsunft.com, www.tsunft.com

Puit ja punutised

Henry Pähn FIE
kadakapuust tooted, 5076647, henry.pahn@mail.ee, www.hot.ee/haapsalukadakas
Krista Liiv FIE, looduslikust materjalist (vitsad, oksad jm) dekoratiivesemed, 5178968, kristaliiv@hotmail.ee
Liimeister OÜ, puutöö, lambakujulised pingid ja lastekiiged, 56645028, vellokaasen@gmail.com, www.kaasen.ee
Rein Kiviorg FIE, puidust mänguasjad, 5205284
SchefferWood OÜ, puidutööd, suveniirid, laserlõikus, 5058654, schefferwood@gmail.com, www.schefferwood.com
Nordic Gifts Eesti OÜ, kohalikust puidust käsitsi valmistatud meened, 5072898, www.nordicgifts.ee

Keraamika, portselan

Roosid ja Okkad, keraamika, 53447638, keraamika@hedwig.ee
Tallinna Kunstkeramika Tehas OÜ, käsitsi valmistatud keraamikatooted alates 1720, 54501777, estonian.ceramic@gmail.com, http://keraamikatehas.ee

Klaas

Hansaklaas OÜ
vitraaž, klaas, 5026053, hansaklaas@hotmail.com, FB Hansaklaas OÜ
Mari-Liis Makus, klaasdisain ja klaashelmed (lampwork beads), 5100015, mari.makus@gmail.com, www.mariliismakus.com

Metall ja sepis

J.T.Casta OÜ, valutehnikas metallmeened ja väikeesemed, 53439613, jtcasta@hotmail.ee
Estonian Design OÜ, hõbeehded, 55 531 600, info@estoniandesign.ee, www.estoniandesign.ee

Looduskosmeetika

Evitech OÜ, käsitsi valmistatud seep, 56486514, 5043407, info.evitech@mail.ee

Käsitöö ehted

Katreen Flowers OÜ, 5262000, katreen@katreen.eu, https://www.facebook.com/katreenhandmade/, https://www.instagram.com/katreenhandmade/
Juveeltoodete imitatsioonid foamiranist.

Käsitöökeskused ja käsitöö müük Tallinnas

Eesti Käsitöö Maja
Pikk 22, Tallinn 10133
Rahvusliku käsitöö müük
Riina Tombergi
rahvuslikud kampsunid,
Kango Tekstiil, Lembe
Nukutuba
Rahvakunstigalerii

Rahvakunstigalerii näitused

Kätli Saarkoppel-Kruuser,
e-post: katli@folkart.ee,
tel: 51 878 12

Kaarmanni Käsitöö

Vanaturu kael 8, Tallinn
Rahvusliku käsitöö müük, paikkondade käsitöökeskuste/poodide ja märgi *Tunnustatud Eesti Käsitöö* esitlus

KOOSTÖOPARTNERID

MTÜ Rahvarõivas

rahvaroiwad.folkart.ee

Anu Randmaa, e-post: anu@folkart.ee,

tel: 56 682 283

MTÜ Käsitöömaailm

Koolituste ja näituste korraldamine

Kätli Saarkoppel, e-post: katli@folkart.

ee, tel: 51 878 12

Rahvakultuuri Keskus

Tallinna Rahvaülikool

TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia

Tallinna Ülikool

Eesti Kunstiakadeemia

Eesti Käsitööpetajate Selts AITA

Eesti Tööõpetusõpetajate Selts ETS

Sihtasutus Kutsekoda

Liikmelisus

Käsitööliit on Vabaharidusliidu, Eesti Folkloorinõukogu, Väike- ja Keskliste Ettevõtete Assotsiatsiooni, Euroopa Rahvakunsti- ja Käsitööföderatsiooni ning Põhjamaade Käsitööliidu liige.

ERKL juhatus

Liina Veskimägi-Ilste (juhatusesimees), Liivi Soova, Ave Matsin, Anu Randmaa, Virve Tuubel, Lembe Maria Sihvre, Kristina Rajando, Mareli Rannap, Heidi Solo

ERKL töötajad

Kätli Saarkoppel, tegevjuht.

E-post: katli@folkart.ee

Liis Burk, arendusjuht,

e-post: liis@folkart.ee

Karin Vetsa, projektijuht,

e-post: karin@folkart.ee

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit

Pikk 22, Tallinn 10133

Kontor: Lühike jalg 6a, Tallinn

info@folkart.ee

660 4772, 51 878 12

TEATAJA 44

Korrektor: Hille Saluäär

Kujundaja: Kadi Pajupuu

Kaarmanni aknanäitus. Kango tekstiil